

Praktiskais darbs latviešu valodā 12. klasei

Valodas būtība, funkcijas.

1. uzdevums. Turpiniet iesāktos teikumus! (13 punkti)

- (1p.) Valoda ir .....
  - (1p.) Tā pastāv .....
  - (5p.) Valoda veic dažādas funkcijas:
    - a) .....
    - b) .....
    - c) .....
    - d) .....
    - e) .....
  - (2p.) Vissvarīgākā no tām ir ..... funkcija, jo .....
.....
  - (1p.) Šobrīd pasaulē eksistē apmēram ..... valodu, taču, ja valodas lietotāju ir mazāk par ....., valoda tiek uzskatīta par mirušu.
  - (1p.) Visvairāk runātāju ir ..... valodā, taču visizplatītākā pasaulē ir ..... valoda, kuru saziņai izmanto ..... kontinentos.
  - (1p.) Valodnieki uzskata, ka nākotnē viena no populārākajām būs ..... valoda.
  - (1p.) Eiropas Savienībā ir 27 valstis un ..... oficiālās valodas, latviešu valoda ir / nav Eiropas Savienības oficiālā valoda.
  - (2p.) Valodu klasifikācijai izmanto 2 klasifikāciju veidus: .....
un ..... Populārāka ir ..... klasifikācija, kuras pamatā ir doma par

2. uzdevums. Raksturojiet latviešu valodu! (15 punkti)

- (1p.) Latviešu valoda ir viena no pasaules valodām, kurā runātāju skaits nepārsniedz ..... miljonu / miljonus cilvēku.
  - (2p.) Latviešu valoda pieder pie ..... valodu saimes, ... valodu grupas.
  - (3p.) Vistuvākā latviešu valodai pēc izcelšanās ir ..... un ..... valoda, jo tās arī ir ..... valodu grupas valodas.
  - (3p.) Igauņu valoda ir / nav latviešu valodai radniecīga valoda. Tā pieder pie ..... valodu saimes, visradniecīgākās tai ir ..... un ..... valodas.
  - (6p.) Radniecīgas latviešu valodai ir arī ..... , ... , ... , ... un ..... valodas.

3. uzdevums. Sameklējiet un nosauciet 3 tās valodas pazīmes, kas , Jūsuprāt, visspilgtāk un visprecīzāk raksturo ikvienu no valodām! Savu viedokli pamatojiet! (9 punkti – par atrastu, uzrakstītu vārdu 1p., logisku, precīzu pamatojumu 2p., nepilnīgu pamatojumu 1p.)

4. uzdevums. Raksturojiet valodas procesus! (26 punkti)

- (1p.) Saziņa var īstenoties 2 veidos: ..... un .....
  - (1p.) Rakstība ir jaunāka / senāka par valodas mutvārdu formu. Tā radās, lai .....
  - (3p.) Savā attīstībā rakstība „ir izgājusi” 3 posmus:
    - a) ..... jeb .....
    - b) ..... jeb .....
    - c) ..... jeb .....
  - (3p.) Arī mūsdienās katru no šiem rakstības veidiem iespējams saskatīt, piemēram:
    - a) ..... var redzēt .....
    - b) ..... var ieraudzīt .....
    - c) ..... var saskatīt .....
  - (3p.) Latviešu valodas rakstības pirmsākumi meklējami ..... gs., to sāka veidot ..... uz ..... alfabēta pamata.
  - (2p.) Par latviešu literārās valodas pirmsākumiem tiek uzskatīts laiks, kad darbojās ..... (..... gs. ..... gadi).
  - (4p.) Latviešu literārās valodas pamatlīcēji ir ..... , ... un ..... Jaunvārdu meistars bija .....
  - (3p.) Aktīvi latviešu valodas kopēji līdz 20. gs. vidum bija ..... , ...
  - (6p.) Mūsdienās ar latviešu valodas kopšanu nodarbojas ..... jomā, ... - ..... jomā. ..... - ..... jomā.

5. uzdevums. Raksturojiet latviešu literāro valodu! (8 punkti)

  - (2p.) Literārā valoda ir ..... un ..... valoda, ko izmanto ..... , ...
  - (6p.) Valodas kultūras zemākais līmenis ir ..... līmenis, bet augstākais līmenis ir ..... līmenis. Kulturālas valodas obligātās pazīmes ir:
    - a) valodas .....
    - b) valodas .....
    - c) valodas .....
    - d) valodas .....

6. uzdevums. Izsakiet viedokli par 1 no apgalvojumiem un pamatojiet to! (80-100 vārdi)
(**10 punkti** – precīzi, skaidri formulēts viedoklis -2 p.; pamatojums, nosaucot vismaz 2 argumentus – 4 p.; pareizrakstībā 0 kļ. – 4p., 1-2kļ. – 3p.; 3-4 kļ.-2p., 5-7kļ. – 1p., 8-.kļ. – 0p.)

1. „*Cilvēks, kas pilnībā nepārvalda dzimto valodu, nekad neiemācīsies svešu.*”(Bernards Šovs.)
2. „*Lai iepazītu kādas tautas tikumus, centies vispirms apgūt tās valodu!*”(Pitagors.)

(.... citāts) .....

